

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΑΓΙΟΡΕΙΤΙΚΩΝ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΩΝ*

*Α'. Κώδικες τῆς μονῆς τοῦ ἁγίου Διονυσίου ἐν ᾿Αθῶ
μὴ περιεχόμενοι ἐν τῷ ἐκδοθέντι καταλόγῳ τοῦ Σπ. Λάμπρου.*

Ἐν τῷ Α' τόμῳ τοῦ Καταλόγου τῶν χειρογράφων κωδίκων τοῦ Ἁγίου Ὁρους (σ. 319—436) ὁ ἐκδότης περιέγραψεν ἐν ὄλῳ τῆς ἐν λόγῳ μονῆς κώδικας 586. Κατὰ τὸ 1913 ἐπισκεψάμενος τὸ πρῶτον ταύτην ἔμαθον ὅτι ὑπῆρχον καὶ ἕτεροι ἐν ὄλῳ 176 ἀπερίγραπτοι, οἵτινες προστιθέμενοι εἰς ἐκείνους ἀναβιβάζουσι τὸν συνολικὸν ἀριθμὸν εἰς 762 ἐν ὄλῳ τῶν τῆς μονῆς τῶν κωδίκων.

Περιέγραψα τότε τοὺς σπουδαιότερους ἐν ἐκτάσει καὶ ἐκείνους ὅσοι μοὶ ἔχρησίμευον διὰ τὰς ἐργασίας μου, ἀντιγράψας καὶ πολλὰ ἐξ αὐτῶν, τὰ ἀξιολογώτερα, διὰ δὲ τοὺς ὑπολοίπους ἠναγκάσθην νὰ ἀρκεσθῶ εἰς τὸν σύντομον κατάλογον ἐκπονηθέντα παρὰ τοῦ εὐλαβεστάτου προηγουμένου *Μάρκου*, τοῦ ἐφ' ὅρου ζωῆς διατελέσαντος βιβλιοθηκαρίου τῆς μονῆς, καὶ ἐντριβεστάτου, ὡς οὐδεὶς τῶν ἐν ᾿Αθῶ, περὶ τὰ χειρόγραφα, ἀγαπῶντος δὲ καὶ ἐπιμελουμένου αὐτῶν, ὡς ἰδίων τέκνων. Ἄλλως οἱ πλεῖστοι τούτων εἶναι λειτουργικοὶ καὶ μουσικοὶ, νεώτεροι δὲ τῷ χρόνῳ, ἅτε πρὸς χρῆσιν εἰς τὰς ἀκολουθίας χρησιμεύοντες, καὶ διὰ τοῦτο ἐν τῷ Τυπικαρεῖῳ ἀνήκοντες. Περγαμηνοὶ κώδικες καὶ εἰλητάρια τῶν ὠδε περιγραφομένων τῆς μονῆς τοῦ ἁγίου Διονυσίου εἰσὶν οἱ ὑπ' ἀριθμὸν 304, 306, 326, 342, 380, 407, 408, 409, 410 βομβύκινος δὲ ὁ 305. Ἀρχόμεθα οὖν τῆς περιγραφῆς.

273 587. Χαρτῶς ¹.

Πεντηκοστάριον ἐκ φύλλων 212.

274 588. Χαρτῶς.

Εὐαγγέλιον ἐκ φύλλων 164 (κολοβόν).

275 589. Χαρτῶς.

Συναγωγὴ... τῶν θεοφθόγγων πατέρων ἦτοι Εὐεργετηνὸς ἐκ φύλλων 373. Ἔτους 1634. Προτάσσεται ὁ πίναξ τῶν περιεχομένων.

276 590 Χαρτ. Ἀναστασιματάριον τῆς παλαιᾶς μουσικῆς φ. 119.

(*) Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου τεύχους σελ. 52. *

1. Ὁ πρῶτος τῶν ἐνταῦθα προτασσομένων ἀριθμῶν εἶναι ὁ αὖξων, τῶν ὑπὸ τοῦ *Λάμπρου* ἀπεριγράπτων καταλειφθέντων (εἰς τὸν παρ' ἐμοῦ τῷ 1930 ἐν Παρισίοις ἐκδοθέντα τόμον περιγράφονται μὴ περιγραφέντες ὑπ' αὐτοῦ 272), ὁ δεύτερος εἶναι ὁ αὖξων τῆς Διονυσιακῆς βιβλιοθήκης.

277 591 Χαρτ. Κῶδιξ συμμιγῆς φ' 397. ἔτ. 1754.

1. *Μαξίμου ἱερομονάχου τοῦ Πελοποννησίου* ἐξήγησις εἰς τὸ Εὐαγγέλιον τῆς Θεοτόκου: Τῷ καιρῷ εἰσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς κόμην τινά.

2 *Τοῦ ἁγίου Ἀμφιλοχίου*, περὶ τοῦ μὴ ἀπογινώσκειν τινὰ τῆς σωτηρίας αὐτοῦ.

3. Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ἐν ἁγίοις *Νήφωνος πατριάρχου Κων)πόλεως*.

4. Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου *Διονυσίου τοῦ κίτορος τῆς μονῆς*.

5. Λόγος εἰς τὴν ἀνακομιδὴν τῆς δεξιᾶς τοῦ *Προδρόμου*.

6. Λόγος κατ' ἐπιτομὴν διαλαμβάνων περὶ τῆς πρώτης, δευτέρας καὶ τρίτης εὐρέσεως τῆς κεφαλῆς τοῦ *Προδρόμου*.

7. Ἐκ τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν *Νήφωνος* μερικά κεφάλαια πάνυ ὠφέλιμα.

8. *Ἐφραῖμ τοῦ Σύρου*, Λόγος περὶ κατανύξεως καὶ σωτηρίας ψυχῆς κ. ἄ.

9. Ὀλτασίαι τοῦ ἁγίου *Νήφωνος* φοβεραί, λόγοι ἀπλοῖ καὶ διδακτικοὶ πρὸς πάντας.

10. *Ἰω. τοῦ Χρυσσοστόμου*, Λόγος περὶ μετανοίας καὶ ἐξομολογήσεως.

11. Περὶ *Ἰουλίου τοῦ ἐλεήμονος*, ὅπως πέπρακε τὸν υἱὸν αὐτοῦ καὶ πῶς ἐρρύσθη ἐκ τοῦ θανάτου.

12. Περὶ τοῦ σφάξαντος τὸ παιδίον αὐτοῦ διὰ τὸν φίλον, καὶ περὶ τῆς ἐκπεσοῦσης εἰς πορνείαν παρθένου.

13. Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου *Μάρκου τοῦ Ἀθηναίου* τοῦ ἐν τῷ ὄρει τῆς Θράκης ἀσκήσαντος ¹.

14. Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου *Μακαρίου τοῦ Ρωμαίου*.

15. *Ἐφραῖμ τοῦ Σύρου*, Λόγος παραινετικὸς καὶ ὠφέλιμος.

1. Ὁ περιεργὸς καὶ ἀπάκριφος οὗτος βίος εἶδε τὸ φῶς διὰ τοῦ τύπου τὸ α' παρὰ τῶν Βολλανδιστῶν ἐν τῷ Γ' τόμῳ τῶν Acta Sanctorum σ. 40 ἔ. τὸ β' ἐν Βενετία τῷ 1755 μετὰ τῆς ἀκολουθίας τοῦ ὁσίου Χριστοδούλου τοῦ ἐν Πάτμῳ, τὸ γ' ἐν τῷ ΙΕ' τόμῳ τοῦ Σωτήρος, Ἀθῆναι 1892, σ. 225—233 ὑπὸ Ι. Σακκελιῶνος ἐκ τοῦ 312 κώδικος τῆς Ἐθν. βιβλιοθήκης τοῦ ΙΓ' αἰῶνος. Πλέον ἐκτεταμένος ὑπάρχει ἐνταῦθα οἷος ἐδημοσιεύθη ἐν τοῖς Anecdota graecobyzantina τοῦ Vasiliev, καὶ ἀναφέρει ὅτι ὁ ὁσιος Μᾶρκος πλανώμενος εἰς τὰ βάθη τῆς ἐρήμου τῆς Αἰθιοπίας ἀφίκετο 20 μίλια πλησίον τοῦ παραδείσου, ὃν ἐθαύμασεν ἐξ ἀποστάσεως.

16. Ἀποφθέγματα τῶν πατέρων διάφορα.

Ἐν τέλει : «ἐγράφη τὸ παρόν... ἐν ἔτει ρηψνδ' Ἀπριλίου ε'». 278 592 Χαρτ, 8 (0,25×0,18) 1594 φ. 247.

Ἐν ἀρχῇ προτάσσεται πίναξ τῶν περιεχομένων (φ. 1α—2α).

1. (φ. 3α) Τοῦ ἁγίου **Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου** Λόγος εἰς τὴν σύλληψιν τοῦ Προδρόμου. Ἀρχ. εὐκαιρος ἡμέρα, αἰσία ἐορτή.

2. (φ. 14α) **Τοῦ αὐτοῦ** Λόγος εἰς τὴν σύλληψιν τῆς **Ἑλισάβετ καὶ εἰς τὸν Ζαχαρίαν** Ἀρχ. Οὐδὲν τοῖς δεσποτικοῖς ἀνυπότακτον ὄροις.

3. (φ. 19α) Τοῦ αὐτοῦ Λόγος εἰς τὸν **Πρόδρομον** καὶ εἰς τὸ Βάπτισμα. Ἀρχ. Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ πανήγυριν ἄγομεν.

4. (φ. 29α) **Θεοδώρου Λαφνοπάτου** ἐγκώμιον εἰς τὴν ἀνακομιδὴν τῆς τιμᾶς χειρὸς τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ **Προδρόμου** καὶ Βαπτιστοῦ, τὴν ἐκ τῆς ἐξ Ἀντιοχείας γενομένην». Ἀρχ. Ἴδου καὶ πάλιν ἡμῖν ὁ ἱερός τοῦ Χριστοῦ ἐπεδήμησε Πρόδρομος.

5. (φ. 42β) Διήγησις εἰς τὴν πρώτην εὔρεσιν τῆς κεφαλῆς τοῦ τιμίου **Προδρόμου**. Ἀρχ. Μοναχοὶ δύο ἐκ τῆς ἐώας ὁμώμενοι.

6. (φ. 46α) «Εἰς τὴν Δευτέραν εὔρεσιν». Ἀρχ. Ἐπεφάνη ὁ τρισόλβιος καὶ οἰκουμενικὸς ἀπόστολος.

7. (φ. 52β) Λόγος εἰς τὴν δευτέραν καὶ τρίτην εὔρεσιν. Ἀρχ. Πάλιν ἡμῖν ὁ θεῖος ἐφέστηκε Πρόδρομος.

8. (φ. 65β) **Θεοδώρου τοῦ Σιουδίτου** Ἐγκώμιον εἰς τὴν εὔρεσιν. Ἀρχ. Τρίτον μῆνυμα τῆς τοῦ Προδρόμου μνήμης.

9. (φ. 71β) **Σωφρονίου Ἱεροσολύμων**, Ἐγκώμιον εἰς τὸ γενέσιον τοῦ **Προδρόμου**. Ἀρχ. Δίδου ἡμῖν, ὃ φωνὴ τοῦ Λόγου φωνήν.

10. (φ. 97β) **Ἀντιπάτρου Βόστρων**, Λόγος εἰς τὸ Γενέσιον τοῦ Προδρόμου. Ἀρχ. Ἐν γεννητοῖς γυναικῶν οὐδένα Ἰωάννου μεῖζονα.

11. (φ. 105β) **Ἀετίου πρεσβυτέρου Κ)πόλεως** Ὁμιλία εἰς τὸ Γενέσιον τοῦ Προδρόμου. Ἀρχ. Πολλοὶ μὲν ἦδη πολλάκις, ἀγαπητοί.

12. (φ. 113β) «Τοῦ μακαρίου **Χρυσίππου πρεσβυτέρου** καὶ μαθητοῦ τοῦ θειοτάτου **Εὐθύμιου** Ἐγκώμιον εἰς τὸν ἅγιον **Ἰωάννην τὸν Βαπτιστήν**». Ἀρχ. Ἦχος σάλπιγγος, λύρα πνευματικὴ ὡς ἡ τῶν προφητῶν τραοὶ γλῶσσα.

13. (φ. 131α) «**Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν**

Διονυσίου τοῦ συστησαμένου τὴν μονὴν τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ ὑποκάτω τοῦ μικροῦ "Αθω, συγγραφεῖς παρὰ *Μητροφάνους* μοναχοῦ καὶ πρεσβυτέρου». Ἄρχ. Φῶς ἐν ἀπρόσιτον καὶ ἀδιάδοχόν ἐστιν ἡ Τριάς ὁ Θεός.

14. (φ. 164α) «Λόγος διαλαμβάνων τὰ ἀπὸ τῆς γεννήσεως ἀνατροφῆς καὶ ἀποτομῆς τοῦ *Προδρόμου*... καὶ περὶ τῆς εὐρέσεως τῆς αὐτοῦ κεφαλῆς». Ἄρχ. *Ἰωάννην* τὸ μέγα κλέος τῆς οἰκουμένης τὸν βαπτιστήν.

15. (φ. 191α) *Ἀνδρέου Κρήτης*, Λόγος εἰς τὴν ἀποτομὴν τοῦ *Προδρόμου*. Ἄρχ. Πηδᾶ καὶ γῆρας ὡς τὰ πολλὰ προθυμίας τόνοις νευρούμενον.

16. (φ. 212β) *Ἰωάννου τοῦ Χρυσσοστόμου* Λόγος εἰς τὴν ὄρχησιν τῆς Ἑρωδιάδος καὶ εἰς τὴν ἀποτομὴν τοῦ *Προδρόμου*. Ἄρχ. ὡσπερ τις ἀνὴρ φιλέρημος.

17. (φ. 218β) Τοῦ αὐτοῦ Λόγος εἰς τὴν ἀποτομὴν τοῦ *Προδρόμου*. Ἄρχ. Πάλιν Ἑρωδιάς μαίνεται.

18. (φ. 229α) Λόγος ἐγκωμιαστικός τε ἅμα καὶ διηγηματικός κοινῇ φράσει περὶ τῆς γεννήσεως ἀνατροφῆς τε καὶ βιοτῆς καὶ μαρτυρικῆς τελειώσεως... τοῦ *Προδρόμου*... Ἄρχ. Ἀγαπητὸν μὲν καὶ ἐπιθυμητὸν εἰς ὄλους ἀπλῶς τοὺς ἀνθρώπους εἶναι νὰ ἐπαινωῖσι (τοῦτο διὰ χειρὸς τοῦ XVIII αἰῶνος), ἐν τέλει δὲ εὕρηται καὶ ἡ σημείωσις:

«Ἐμεταγράφει ἐκ τοῦ ἐξηγητὸν εἰς τὴν γέννησιν... τοῦ *Προδρόμου*... παρ' ἐμοῦ τοῦ εὐτελοῦς ἐν μοναχοῖς *σαμουήλ* καὶ οἱ ἀναγινόμενοι εὐχὴς ὑπὲρ ἐμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ ἄφνε' (=1755 μαίτου ε'».

Ἐν φ. 227α. «† Τὸ παρὸν σύνταγμα ὑπ' ἐμοῦ ἐγεγράφη *Θεωνᾶ* ἀλιτροῦ καὶ τῆς αὐτῆς δηλαδὴ μονῆς τοῦ ἁγίου *Διονυσίου* ἡγουμένου' ὅστις οὖν τολμήσῃ ἐκ τῆς εἰρημείνης μονῆς ἀποξενῶσαι ἄφωρισμένος εἶη ὡς ἱερωκλέπτων. Ἐν ἔτει ζρβ (=1594) Ἰνδικτιῶνος ζης.» Τὸ φ. 2δ ἄγραφον Στάχως βυρσίνη μεθ' ἀπλῶν ἐπιτυπωμάτων.

- 279 593 Χαρτ. φ. 120 ἔτ. 1704. Βίος καὶ θαύματα καὶ αἱ ὀπτασίαι τοῦ ὁσίου *Βασιλείου τοῦ νέου*. Ἐν τέλει: «Ϡψδ' *Γαλακτίου*»
- 280 594 Χαρτ. φ. 190. Πεντηκοστάριον τοῦ 1752.
- 281 595 Ἀκολουθία τῆς ἁγίας μάρτυρος *Θωμαίδος* φ. 75. Χαρτ.
- 282 596 > τοῦ ἁγίου πρωτομάρτυρος *Στεφάνου* φ. 38. Χαρτ.

- 283 597 Μακαρισμοὶ τῶν ὀκτὼ ἤχων καὶ ἀντίφωνα τῶν δεσποτικῶν ἑορτῶν. Χαρτ. φ. 42.
- 284 598 Χαρτ. φ. 33. Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου **Ἀποστόλου Λουκά**. Ἐν τέλει: «ἐν ἔτει σωτηρίῳ αἰαζ' ὀκτωβρίου μηνός».
- 285 599 Χαρτ. φ. 29. Ἀκολουθία τοῦ **προφήτου Ἡλιοῦ** μετὰ πολυελέου.
- 286 600 Χαρτ. Λειτουργικὸν (μετὰ καὶ τῆς Προηγιασμένης) φ. 64.
- 287 601 Χαρτ. » ἔτους ζ'ρη', φ. 63.
- 288 682 Χαρτ. Ψαλτήριον φ. 151.
- 289 603 Χαρτ. τοῦ 1822 φ. 104.
1. Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος **Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτου**.
  2. Οἴκοι 24 καὶ ὕμνοι εἰς τὴν ὁμοούσιον Τριάδα.
  3. Οἴκοι 24 εἰς τὸν μεγαλομάρτυρα **Δημήτριον**. Ποίημα τοῦ παναγιωτάτου πρώην Θεσσαλονίκης **Ἀθανασίου Πατελαρίου** τοῦ Κρητός.
  4. **Δαβὶδ τοῦ προφήτου** καὶ βασιλέως μέλος, ὁ πολυέλεος.
  5. «**Νικηφόρου τοῦ Βλεμύδου** Ἐκλογή ἐκ τῆς Δαβιτιτικῆς βίβλου συλλεγεῖσα καὶ τεθεῖσα ἀρμοζόντως ἐκάστη ἑορτῇ τοῦ χρόνου ὅλου» Ἐ τέλει τῶν εἰς τὴν Τριάδα ὕμνων: «Ἐίληφε πέρας ἐν ἔτει σωτηρίῳ αἰαζ'» Ἐν ἀρχῇ ἔντυπος ἀκολουθία τοῦ ἁγίου **Σπυρίδωνος**.
- 290 604 Χαρτ. φ. 89. Ἀκολουθία τῶν ἁγίων **Ἀναργύρων**. Ἐν τέλει: «**Ἰωάσαφ** ὁ γράψας ζ'ρη'».
- 291 605 Χαρτ. φ. 94. Κατηχήσεις **Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου** ἀπὸ τῆς Κυριακῆς Τελώνου καὶ Φαρισαίου μέχρι τῆς Κυριακῆς τοῦ Πάσχα. Ἐν τέλει: «Ἐγράφη διὰ χειρὸς **Σεραφείμ** ἐν ἔτει ζ'ρη'».
- 292 606 Χαρτ. Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος **Ἐλευθερίου** φ. 32.
- 293 607 Χαρτ. Μουσικὸν νέον, Ἀκολουθία τῶν μεγάλων ὠρῶν, φ. 148.
- 294 608 Χαρτ. Μουσικὸν Ἀκολουθία τοῦ ὁρθρου τοῦ XIX αἰῶνος φ. 223.
- 295 609 Χαρτ. Μουσικὸν Ἀκολουθία τοῦ ὁρθρου τοῦ XIX αἰῶνος φ. 141.
- 296 610 Χαρτ. Ταμιεῖον Ἀνθολογίας περιέχον ἅπασαν τὴν ἀκολουθίαν τῆς Ἐκκλησίας φ. 252.

- 297 611 Χαρτ. Εἰσμολόγιον σύντομον φ. 83.
- 298 612 Χαρτ. Μουσικόν, Ἀκολουθία τοῦ ὁρθρου καὶ τῆς Λειτουργίας φ. 162.
- 299 613 Χαρτ. Μουσικόν, Εἰσμοὶ καλλιφωνικοὶ καὶ κρατήματα ἐκ πολλῶν διδασκάλων φ. 143.
Ἐν τέλει: «Εἴληφε πέρας παρὰ *Δημητρίου* μουσικοδιδασκάλου αωκγ'. Ἰουνίου κε'».
- 300 614 Χαρτ. Μουσικόν, Δοξαστάριον, φ. 290.
- 301 615 Χαρτ. » Ταμειὸν Ἀνθολογίας περιέχον ἅπασαν τὴν ἀκολουθίαν κατὰ τὴν νέαν μέθοδον φ. 389.
- 302 616 Χαρτ. Λόγοι τοῦ Ἄββᾶ Ἰσαὰκ τοῦ Σύρου τοῦ XIV αἰ-
ῶνος φ. 274. Ἐν τέλει ὁ πίναξ τῶν περιεχομένων.
- 303 617 Χαρτ. Ἐφραὶμ τοῦ Σύρου, Λόγοι φ. 209. Ἐν ἀρχῇ ὁ
πίναξ.
- 304 618 *Περγαμ.* Εἰλητάριον, ἡ θεία λειτουργία τοῦ *Μεγ. Βα'*
σιλείου.
- 305 619 Χαρτ. *Βουβ.* Λόγοι καὶ κεφάλαια τῶν πατέρων τῆς Ἐκ-
κλησίας Κῶδιξ κολοβός καὶ ἀκέφαλος φ. 166.
- 306 620 *Περγαμ.* Λόγος *Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου* (ἀκεφ.) φ. 157.
- 307 621 Χαρτ. Ἰσαὰκ τοῦ Σύρου, Λόγοι ἀσκητικοὶ 95. σελ. 552.
«Ἐτελειώθη ἐν ἔτει ζδ'». Ἡ διαίρεσις τῶν λόγων λίαν αὐθαί-
ρετος.
- 308 622 Χαρτ. *Γρηγορίου τοῦ Ναζιανζηνοῦ*, Λόγοι ἕξ μετὰ σχο-
λίων *Νικήτα μητροπολίτου Ἡρακλείας*: 1. Εἰς τὸ Πάσχα (κο-
λοβός). 2. Εἰς τὴν νέαν Κυριακὴν καὶ εἰς τὸν μάρτυρα *Μά-
μαντα*. 3. Εἰς τὴν Πεντηκοστὴν (ἐλλιπὴς εἰς τὸ μέσον). 4. Εἰς
τοὺς *Μακκαβαίους* (ἀκέφαλος). 5. Εἰς τοὺς ἱερομάρτυρα *Κυ-
πριανόν*. 6. Εἰς τὸν ἕξιωτὴν *Ἰουλιανόν*, ἧτοι διανομέα τῶν
φύρων, φίλον καὶ συμμαθητὴν ὄντα τοῦ ἁγίου *Γρηγορίου* (κο-
λοβός). φ. 96.
- 309 623 Χαρτ. *Μελετίου τοῦ ὁμολογητοῦ* Ἀλφαβηταλφάβητος
περιέχουσα: 1. Τὸν βίον τοῦ ἁγίου συγγραφέντος ἐκ σελίδων 37.
2. Πίνακα τῆς ὅλης βίβλου ἐκ φύλλων 7. (ἐκτὸς ἀριθμοῦ). 3. 190
βαθμίδας διὰ στίχων πολιτικῶν. σ. 604 «Ἐγράφη διὰ χειρὸς ἀρ-
χιμανδρίτου Ἰωάσαφ Διονυσιάτου μουσικοδιδασκάλου 1858».
- 310 624 Χαρτ. Δοξαστικά τῶν ἀποστίχων μελοποιηθέντα παρὰ
Χουρμουζίου χαρτοφύλακος φ. 203

- 311 625 *Ἐφραὶμ τοῦ Σύρου* Λόγοι 50. προτάσσεται πίναξ. φ. 209.
 Ἐν τέλει: «Ἐτελειώθη σὺν Θεῷ ἡ παροῦσα βίβλος διὰ χειρὸς
 ἐμοῦ ἁμαρτωλοῦ *Ἰγνατίου ἱερομονάχου* ἐν τῇ θείᾳ μονῇ τοῦ
 θείου καὶ ἐνδόξου *Προδρόμου* καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου ἡγοῦ τοῦ
κύριου Διονυσίου, ἧς καὶ κτῆμα τυγχάνει ἐν ἔτει Ἰουλιανου-
 αρίου θ'».
- 312 626 Χαρτ. Μουσικόν. Δοξαστικά καὶ τῆς Λειτουργίας φ. 138.
- 313 627 Χαρτ. » Δοξαστικά τοῦ ὄλου ἐνιαυτοῦ παρ' **Ἰακώ-
 βου** πρωτοψάλτου. Μέρος Α' φ. 170.
- 314 628 Τοῦ αὐτοῦ Μέρους Β' φ. 180.
- 315 629 *Ἐφραὶμ τοῦ Σύρου* καὶ ἄλλων πατέρων λόγοι. φ. 288
- 316 630 Χαρτ. Μουσικόν Ἑσπερινῶν καὶ Ὁρθρου. φ. 210.
- 317 631 Χαρτ. » » » » φ. 165.
- 318 632 Χαρτ. Νομοκάνων *Ματθαίου τοῦ Βλασταρέως* καὶ ἄλ-
 λων πατέρων τῆς Ἐκκλησίας. Προτάσσεται πίναξ. σ. 234.
- 319 633 Χαρτ. Ἀποφθέγματα τῶν πατέρων τῆς Ἐκκλησίας φ. 308.
- 320 634 Μουσικόν, Δοξαστικά τῶν ἑορτῶν. φ. 378
- 321 635 Χαρτ. Ἀκολουθίαι νεκρώσιμοι (ἀκέφ. καλοβ.) φ. 71.
 Ἔπονται οἱ Μακαρισμοὶ τῶν ὁκτώ ἡχῶν καὶ λοιπὰ.
- 322 636 Χαρτ. Ψαλτήριον. φ. 149.
 Ἐν τέλει: «Τὸ παρὸν ψαλτήριον ἐγράφη παρ, ἐμοῦ **Σαμουὴλ**
 τοῦ ἐλαχίστου μοναχοῦ κατὰ τὸ αἰσθητὸ σωτήριον ἔτος».
- 323 637 Χαρτ. Πεντηκοστήριον. φ. 142.
 Ἐν τέλει: «Ἰσχυρὸν κατὰ ὀκτώβριον β' **Γαλακτίων**».
- 324 638 Χαρτ. 1. *Μακαρίου Φιλαδελφίας τοῦ Χρυσσοκεφάλου*.
 Λόγος εἰς τὴν γέννησιν τοῦ *Προδρόμου* μεταφρασθεὶς εἰς τὴν
 ἀπλήν γλῶτταν. σ. 54.
 2. Κανὼν παρακλητικὸς εἰς τὸν ἅγιον **Νικόλαον Νικοδήμου**
 τοῦ **Ἀγιορείτου**.
 3. Εὐχαὶ καὶ καιῶν εἰς τὴν ὑπεραγίαν **Θεοτόκον** καὶ ἄλλαι
 εὐχαί.
 4. Ἐγκώμιον εἰς τὸν *Πρόδρομον*. φ. 92 (ὁ κῶδιξ διμερής).
- 325 639 Χαρτ. Οἱ ὀκτὼ τριαδικοὶ κανόνες ψαλλόμενοι ἐν τοῖς Μα-
 καρισμοῖς τῆς Β' ἑβδομάδος μετὰ τὸ Πάσχα. φ. 88
- 326 640 *Περγαμ*. Ψαλτήριον (ἀκέφ. καὶ κολ.) φ. 172.
- 327 641 Χαρτ. Τριώδιον, ἀπὸ τῆς Κυριακῆς τοῦ Τελώνου καὶ Φα-
 ρισαίου ἕως τῆς Β' Κυριακῆς τῶν νηστειῶν. φ. 304.

- Ἐν τέλει: «Ἐγράφη ἐν μηνὶ μαρτίῳ ἡ', χειρὶ *Γαλακτίωνος* καὶ ἐλαχίστου τῶν ἱερομονάχων ἐν τῇ μονῇ τοῦ *Προδρόμου*. 1661».
- 328 642 Χαρτ. Τριώδιον ἀπὸ τῆς Β' Κυριακῆς τῶν Νηστειῶν ἕως τέλους. Ἐν τέλει: «Πέρας ἔλαβεν ἡ θεία βίβλος 1668, μαρτίου θ'.» φ. 281.
- 329 643 Χαρτ. Γνωμαὶ μονόστιχοι κατὰ στοιχεῖον ἐκ διαφόρων ποιητῶν εἰς ἄνδρας ἀγαθοὺς καὶ *Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου* ποιήματα σοφά, σ. 277.
- 330 644 Χαρτ. Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου *Λεοντίου τοῦ νέου μυροβλύτου*, ὅστις ἀσκήσει καὶ λαμπρότητι βίου κατὰ τὸ ὄρος Ἄθω ἐν τῇ μονῇ τοῦ ἁγίου Διονυσίου διέπρεψεν, φ. 18.
- 331 645 Χαρτ. Οἴκοι κατ' ἀλφάβητον εἰς τὸν ὅσιον πατέρα *Διονύσιον*, τὸν δομήτορα τῆς ἱερᾶς μονῆς, καὶ *Ἰωάννου πρεσβυτέρου τοῦ Δαμασκηνοῦ* Λόγος ἱστορικός εἰς τὴν Χριστοῦ γέννησιν. σ. 45.
- 332 646 Χαρτ. Καλενδάριον ἐφαρμοσθὲν ἐπάνω εἰς ἑπτὰ πλανήτας. σ. 73.
- 333 647 Χαρτ. Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου καὶ Θεοφόρου Πατρὸς ἡμῶν *Νήφωνος Πατριάρχου Κ)πόλεως* ἀσκήσαντος εἰς Ἄθω ἐν τῇ μονῇ τοῦ ἁγίου *Διονυσίου*, φ. 61.
- 334 648 Χαρτ. Μακαρισμοὶ τῶν ὀκτῶ ἤχων. φ. 46.
- 335 649 Χαρτ. Ψαλτήριον μετασκευασθὲν ὑπὸ τοῦ ἱεροῦ *Ἀύγουστίνου*. φ. 19.
- 336 650 Χαρτ. Ὀκτώηχος κατ' ἤχον τῆς ἐβδομάδος μετὰ τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν εὐαγγελίων, κανὼν παρκλητικὸς εἰς τὴν Θεοτόκον, καὶ ἀκολουθία τοῦ μικροῦ ἁγιασμοῦ. φ. 159.
- 337 651 Χαρτ. 1. *Δαβὶδ* τοῦ προφήτου καὶ βασιλέως μέλος σ. 87.
2. Κανόνες ὀκτώηχοι εἰς τὸν τίμιον *Πρόδρομον* (ἀκέφ.).
3. Κανὼν παρκλητικὸς. φ. 22 (ὁ κῶδιξ διμερῆς).
- 338 652 Χαρτ. Ἀκολουθία τῶν ὥρων (ἀκεφ. καὶ κολ.) φ. 179.
- 339 653 Χαρτ. Λειτουργία τοῦ *Χρυσοσειόμου* μετ' εὐχῆς συγχωρητικῆς. φ. 57.
- 340 664 Χαρτ. Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις *Γρηγεντίου Ἀκρογαντίνων* καὶ βίος αὐτοῦ ἐν ἐπιτομῇ. σ. 74.
- 341 655 Χαρτ. 1. Ἀκολουθία εἰς ἱερέα ἐνυπνιασθέντα.
2. Ὑποτύπωσις παραιρετικῆς τῷ ἀρχαρίῳ μοναχῷ.
3. Εὐχὴ *Ἐφραὶμ τοῦ Σύρου*.

4. Ἀκολουθία τοῦ ὁρθρου, τῆς μεταλήψεως καὶ τοῦ Ἀκαθίστου ὕμνου.
5. Κανὼν παρακλητικὸς εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν.
6. Κανὼν εἰς τὸν φύλακα τῆς τοῦ ἀνθρώπου ζωῆς Ἄγγελον.
7. **Ἀναστασίου τοῦ Σιναΐτου** εἰς τὴν παρεΐσβασιν τῶν νηστεϊῶν καὶ εἰς τὸν ἕκτον ψαλμόν.
8. **Συμεὼν τοῦ Μεταφραστοῦ** ποίημα (εἰς φ. 51) φ. 200. «Ἐργάφη ἔτει 1633 μηνὶ δεκεμβρίῳ 20».
- 342 656 **Περγαμ.** Εὐαγγέλιον τοῦ Χ αἰῶνος (ἀκέφ. καὶ κολ.) φ. 96.
- 657 **Χαρτ. 1.** Δήλωσις περὶ τοῦ πότε ποιεῖν κόλλυβον τῶν ἁγίων καὶ μνημόσυνον.
2. Ἀσματικὴ εορταστικὴ ἀκολουθία Κυριακοῦ τοῦ ἀναχωρητοῦ.
3. » » » τῶν δύο συνεπωνύμων **Μακαρίων.**
4. Οἴκοι εἰς τὸν ἐν ἁγίοις πατριάρχην **Κ)πόλεως Νήφωνα.** σ. 152.
- 343 658 **Χαρτ.** Λαυσαϊκὸν φ. 224, Ἐν τέλει: αωδ+αωξη+αωξε.
- 344 659 **Χαρτ. 1.** Ἀκολουθία **Μητροφάνους πατριάρχου Κ)πόλεως.**
2. Κανὼν τῆς Θεοτόκου μετ' εὐχῶν.
3. Ἀκολουθία τῆς ἁγίας μάρτυρος **Θωμαΐδος** (ἀκέφ.).
4. Οἴκοι κατ' ἀλφάβητον εἰς **Συμεὼν τὸν Θεοδόχον.**
5. **Βασιλείου τοῦ μεγάλου,** Λόγος ἀσκητικὸς πάνυ ὠφέλιμος.
6. Ἀκολουθία τῶν ἁγίων ἀναργύρων **Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ.**
7. Ἀποκάλυψις **Ἀγαθαγγέλου.**
- 345 660 **Χαρτ.** Ἀκολουθίαι εἰς τὰς δεσποτικὰς καὶ θεομητορικὰς εορτάς: **Χρυσοστόμου, Ἐπιφανίου** Λόγοι καὶ ἄλλων πατέρων ἀποφθέγματα, φ. 152.
- 346 661 **Χαρτ.** Κατηχήσεις **Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου** (ἀκέφ.) φ. 271.
- 347 662 **Χαρτ.** Διηγήσεις ἐκ τοῦ Γεροντικοῦ (ἀκέφ. καὶ κολ.) φ. 243.
- 348 663 **Χαρτ.** Ψαλτήριον (ἀκέφ. καὶ κολ.)
- 349 664 **Χαρτ.** Ψαλτήριον σ. 294. Ἐν ἀρχῇ: «Τὸ ψυχωφελὲς ψαλτήριον ἐχειρογράφη παρὰ τινος ἀδελφοῦ θύτου, ἐνασκούντος εἰς τὸ ἱερὸν Κοινόβιον τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν **Διονυσίου,** μνήμην ἐπιτελεῖται (sic) εἰς τιμὴν του ἐνδόξου προ-

- φήτου βαπτιστοῦ Ἰωάννου, ἡγουμενεύοντος τοῦ πνευματικοῦ πατρὸς ἡμῶν κυρίου Εὐλόγιου ἐν ἔτει σωτηρίῳ 1856.
- 350 665 Χαρτ. *Συμεῶν τοῦ νέου Θεολόγου* καὶ ἄλλων πατέρων ἀποφθέγματα (ἀκέφ. καὶ κολ.) φ. 318.
- 351 666 Χαρτ. Εὐχαὶ διάφοροι. Ἐν ἀρχῇ ὁ πίναξ τῶν περιεχομένων. σ. 485.
- 352 667 Χαρτ. Μουσικόν. Ἐν ἀρχῇ ὁ πίναξ τῶν περιεχομένων σ. 525.
- 353 668 Χαρτ. Τετραευάγγελον (κολ.) φ. 143.
- 354 669 Χαρτ. Μουσικόν τῆς λειτουργίας. σ. 586.
- 355 670 Χαρτ. » Πασαπνοαρίον. σ. 290.
- 356 671 Χαρτ. » Δοξαστάριον *Χουρμουζίου* σ. 510.
- 357 672 Χαρτ. Τετραευάγγελον καὶ Πράξεις τῶν ἀποστόλων Σλαβιστί.
- 358 673 Χαρτ. *Θεοφυλάκτου Βουλγαρίας*, Ἐρμηνεῖαι εἰς τὰ 4 Εὐαγγέλια καὶ τοῦτο Σλαβικόν.
- 359 674 Χαρτ. Ἀκολουθίαι διάφοροι (ἀκέφ. κολ.) φ. 101.
- 360 675 Χαρτ. *Χρυσοστόμου Λόγος* πᾶν ὠφέλιμος εἰς πάντα χριστιανὸν καὶ ἄλλα πινά, φ. 297.
- 361 676 Χαρτ. Στιχολογία καὶ Θεοτοκία ψαλλόμενα κατ' ἦχον. Ἐν τέλει: «αχζ, φευρουαρίου ια, *Ναθαναὴλ* ἱερομόναχος».
- 362 677 Χαρτ. Μουσικόν παλαιᾶς μεθόδου, ἀναστασιματάριον. φ. 315.
- 363 678 Χαρτ. Ψαλτήριον ἱερόν.
- 364 679 Χαρτ. «Κατήχησις ἱερά, ἡ ἀκριβὴς χριστιανικὴ διδασκαλία τῆς ἱερᾶς ἡμῶν πίστεως, ἡ νέος ὁδηγὸς τῆς ἐναρέτου ζωῆς τῶν χριστιανῶν».
- 365 680 Χαρτ. 1. Κανὼν παρακλητικὸς εἰς τὸν ἱερομόνυχα *Χαργαλάμπην* εἰς συμφορὰν λοιμοῦ ποίημα *Νικοδήμου Ἀγιορείτου*. Ἐν τέλει: «Ἐγράφη διὰ χειρὸς καμοῦ *Συμεῶν* τῷ αὐκ' ἐν μηνὶ Αὐγούστου ζ'».
2. Κανὼν παρακλητικὸς εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον ἐν τῷ κατὰ τῶν χριστιανῶν διωγμῷ καὶ ἐπελεύσει βαρβάρων.
3. Ἡθοποιεῖα διὰ πᾶσαν ἡλικίαν, ἡ θρηνητικὰ ἄσματα ἐπὶ τῷ αὐτῷ διωγμῷ καὶ τινες εὐχαί.
- 366 681 Χαρτ. (0,195×0,130) 1613 σ. 585.
- 1 (σ. 1) Σημειώσεις διάφοροι καὶ ἱατρικαὶ συνταγαί.
- 2 (σ. 7) «Μαρτύριον τοῦ ἀγίου... Παντελεήμονος μεταφρασθὲν

εἰς τὴν κοινὴν γλῶτταν παρὰ Ἰγνατίου ἱερομονάχου εἰς ὠφέλειαν τῶν ἀκουόντων». Ἄρχ. Αἱ ἔορται καὶ πανηγύρεις τῆς ἐκκλησίας μας, (ἀνέκδοτος).

3 (σ. 101) «Νόμος καὶ τύπος τοῦ ἁγίου Ὁρους καὶ τοῦ Πρωτάτου» (Παρά Meyer σ. 197—203).

4 (σ. 125) «Ἐρμηνεῖα λέξεων τῶν βοτανῶν κατ' ἀλφάβητον» ἀρχ. Ἄμωμον, πεντάφυλλον.

5 (σ. 157) Ἱατροσόφιον, βροντολόγιον καὶ περὶ φλεβοτομίας (ἐν ἀρχῇ ὁ πίναξ).

6 (σ. 253) Ἔτερον Ἱατροσόφιον περὶ διαφόρων φαρμάκων καὶ δὴ ἀλοιφῶν.

7 (σ. 438) «Πίναξ σὺν Θεῷ βίβλου ἀκροσηπόνου παρὰ Πέρσαις καλουμένης Μαλχαμᾶ εἰσὶ δὲ λόγοι ἀποδείξεως κα' ἐν ἐκάστῳ μηνὶ ἀρχόμενοι ἀπὸ μ. ὀκτωβρίου».

8 (σ. 579) Κανόνιον τοῦ ἁγίου Πάσχα, ἔορτολόγιον καὶ σεληνοδρομόμον.

Ἐν ἀρχῇ τοῦ Πασχαλίου τὸ ἔτος 1613. Ἐν τῷ μεταξὺ ἀγραφά τινα φύλλα.

367 682 Χαρτ. «Τυπικὸν συνοπτικὸν ὁμοῦ καὶ τυπικὸν περιέχον τὰς τοῦ μηνολογίου ἐρμηνεῖαν τὴν τε τῆς ἁγίας καὶ μεγάλης τεσσαρακοστῆς ὁμοῦ καὶ τῆς πεντηκοστῆς μετὰ καὶ τῶν ἀναγκαιοτέρων κεφαλαίων τοῦ κύριου Μάρκου καὶ ἄλλων τινῶν» Ἐν ἀρχῇ προτάσσεται ὁ πίναξ τῶν κεφαλαίων.

368 683 Χαρτ. Μουσικὸν ἐγγχειρίδιον περιέχον τὰ καθ' ἡμέραν ψαλλόμενα τῆς μουσικῆς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τὰ παρὰ διαφόρων ποιητῶν» σ. 138.

369 684 Χαρτ. Μουσικόν, Δοξαστικά Τριωδίου καὶ Πεντηκοσταρίου, Ἰακώβου πρωτοψάλτου. σ. 169.

370 685 Χαρτ. Μουσικὸν ἔσπερινοῦ καὶ ὄρθρου. φ. 197.

371 686 Χαρτ. > ἔσπερινοῦ, ὄρθρου καὶ λειτουργίας. φ. 159.

372 687 Χαρτ. > Δοξαστάριον. σ. 1070.

373 688 Χαρτ. > Λειτουργίας. σ. 700 ἐν τέλει πίναξ περιεχομένων.

374 689 Χαρτ. > Ἀναστασιματάριον σύντομον. φ. 89.

Ἐν τέλει: «Ἔτος 1844, Μητροφάνης».

375 690 Χαρτ. 1. Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ ἁγιασμοῦ.

2. Νομοκάνων ἐκ τῶν ἑπτὰ οἰκ. συνόδων ἐκλελεγμένος, περὶ τοῦ

- πῶς νὰ ἔξομολογῇ ὁ πνευματικὸς φ. 41.
- 376 691 Χαρτ. 1. **Ἀετίου πρεσβυτέρου Κ** πόλεως, Λόγος εἰς τὸ Γενέσιον τοῦ Προδρόμου μεταγλωττισθεὶς εἰς κοινὴν φράσιν.
 2. **Νικηφόρου Βλεμύδου** ἐκλογή στίχων ἐκ τῆς δαβιτικῆς βίβλου. «Ἐργάσθαι διὰ χειρὸς καμοῦ τοῦ ταπεινοῦ **Ἰωακείμ** μοναχοῦ ἐκ πόλεως Σμύρνης καὶ ἐτελειώθη σεπτεβρίου λ'».
 3. **Ἀντιπάτρου ἐπισκόπου Βόστρων**, Λόγος εἰς τὸ Γενέσιον τοῦ Προδρόμου καὶ εἰς τὴν σιγὴν τοῦ Ζαχαρίου καὶ τὸν ἄσπασμόν τῆς Θεοτόκου μεταφρασθεὶς εἰς ἀπλὴν γλῶσσαν παρὰ **Γερμανοῦ Ἱερομονάχου** σ. 106.
- 377 692 Χαρτ. **Θηκαρᾶ** ὕμνοι Τριαδικοὶ καὶ πενθικοί. σ. 238.
 Ἐν τέλει «γράψαντί μοι ταύτην τὴν ἱερὰν β βλον τοῦ Θηκαρᾶ πόμφ, σύγνωστε ᾧ φίλοι ἐν ἔτει 1612 φεβρουαρίου α'» σ. 238.
- 378 693 Χαρτ. Ἀνθολόγιον, (πίναξ τῶν περιεχομένων ἐν ἀρχῇ). φ. 395.
- 379 694 Χαρτ. Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἱερωνύμου. σ. 44.
- 380 695. Περγαμ. Τετραευάγγελον. (Μέρος ἐκ τοῦ Ματθαίου καὶ Λουκᾶ). φ. 64.
- 381 696 Χαρτ. 1. **Μάρκου τοῦ Εὐγενικοῦ** κανόνες παρακλητικοὶ εἰς τὴν Θεοτόκον ψαλλόμενοι κατὰ τὸν 15αὺγουστον (ἔξεδόθησαν ἐν Ὑμνωδῶν ἀνεκδοτοῖς ὑπὸ τοῦ Κ. Οἰκονόμου).
 2. Εὐχὰ εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον, «Θεοῦ τὸ δῶρον καὶ **Διονυσίου** πόνοος ἐν ἔτει σωτηριῶ ἀψλά' κατὰ μῆνα ὀκτώβριον».
 3, Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις **Ἰωάννου ἐπισκόπου Κολωνίας** καὶ βίος αὐτοῦ.
 4. Κανόνες ὀκτώηχοι εἰς τὸν **Πρόδρομον**.
 5. Λόγος ἐγκωμιαστικὸς κοινῇ φράσει εἰς τὴν κοίμησιν τῆς ἁγίας Ἄννης.
 Ἐν τέλει: «πόνημα τοῦ ἱερολογιωτάτου **Φιλοθέου τοῦ ἐν Πάργας**». φ. 144.
- 382 697 Χαρτ. Λόγοι ψυχοφελεῖς 1617. φ. 172. (φ. 1α) «Λόγοι διάφοροι περιέχοντες τὰς τῶν παθῶν πάντων κατηγορίας δι' ἐνιστόρων παραδειγμάτων τῆς τε παλαιᾶς καὶ νέας διαθήκης ἀπὸ ἀδάμ, συγγραφέντες παρὰ συμεῶν μοναχοῦ ἀνδρὸς παναθλίου καὶ ἁμαρτωλοῦ πρὸς τὴν ἑμαυτοῦ ψυχὴν ἐκάστης κατηγορίας τὸν ταλανισμόν ἀναφέροντος' ἐν κεφαλαίοις (κ. κεφαλαίων τριάκοντα καὶ δυσί, καθὼς ὑποτέταται).
 1. «Περὶ τοῦ δεῖν πάντοτε τῶν οἰκείων ἁμαρτιῶν τὴν ἐξ[ομολόγησιν ποιῆσθαι καὶ διὰ παντὸς πρὸ ὀφθαλμῶν ἔχειν τόν... (λέξις ἐφθαρμένη. ἴσως: τὸν τοῦ Θεοῦ φόβον). Ἄρχ. Ἄγαθὸν τὸ ἔξομολογεῖσθαι τῷ Κυρίῳ ψάλλει ὁ προφήτης' καὶ γὰρ ἀγαθὸν καὶ καλὸν ἢ ἔξομολόγησις. Τέλος καὶ ὡς μόνος μακροθύμος ἐλευθέρωσόν με τῶν ἀπείρων αὐτῆς ὀλισθημάτων, ὅπως διαπαντὸς δοξάζω καὶ εὐλογῶ τὸ πανάγιον ὄνομα σου τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καί...»

2. (φ. 7α). «Τοῦ αὐτοῦ περὶ προσοχῆς. ἀρχ. Πρώην μὲν, ὦ ψυχῆ, τὴν χαλεπὴν παράβασιν τῷ λόγῳ διαλαβόντες παρεδείξαμεν ἀπὸ τῶν θείων γραφῶν μυρίων κακῶν αὐτὴν οὕσαν πρόξενον». Τέλ. καὶ ὅσον ἰσχύος ἔχεις πρόσεχε σεαυτῷ· οὕτω γὰρ κἂν τῶν ἁμαρτιῶν ἐλευθερωθήσῃ καὶ τῷ Θεῷ εὐαρεστῆσαι δυνησῇ, ὅτι αὐτῷ πρέπει πᾶσα δόξα...

3. (φ. 10α). Τοῦ αὐτοῦ περὶ γλώσσης. Ἀρχ. Ἐπίπερ ἐν τῷ πρώην λόγῳ παρὰ τῶν θείων γραφῶν ἐδείχθη ἡμῖν μέγα κακὸν τυγχάνειν τὴν χαλεπὴν ἀπροσεξίαν. Τέλ. ὅπως πολλοὺς πειρασμοὺς ἐκφυγεῖν δυνηθῆς καὶ τὸν φιλόανθρωπον Κύριον ἕλεων εὖρης ταῖς πολλαῖς σου ἁμαρτίαις ἐν τῇ τῶν οὐρανῶν βασιλείᾳ, ἧς γένοιτο πάντας ἡμᾶς ἐπιτυχεῖν.

4. (φ. 15α). Τοῦ αὐτοῦ περὶ φθόνου καὶ μισαδελφίας. Ἀρχ. Πολλῶν καὶ μεγάλων ἐγκλημάτων διὰ τῆς ἀκρατοῦς γλώττης ὑπεύθυνος γεγονῶς ὁ ἄθλιος ἐγὼ καὶ προπετής. Τέλ. οὕτω γὰρ καὶ τὸν Θεὸν εὐτίλατον ἔξεις ταῖς πολλαῖς σου ἁμαρτίαις καὶ τῆς τῶν οὐρανῶν βασιλείας ἀξιοθήσῃ· ἧς γένοιτο πάντας ἡμᾶς ἐπιτυχεῖν...

5. (φ. 18β). Τοῦ αὐτοῦ περὶ ἀγάπης καὶ τοῦ μὴ ὀργίζεσθαι. Ἀρχ. Μέλλον ἤδη περὶ τῆς θείας καὶ μεγίστης τῶν ἀγαθῶν λόγον ποιῆσθαι τῆς ἱερᾶς φημι ἀγάπης... Τέλ. καὶ τῆς τῶν ἁγίων μερίδος μέτοχος εὐρεθῆς ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἀνταποδόσεως χάριτι καὶ φιλοανθρωπίᾳ...

Οἱ λοιποὶ λόγοι περὶ πορνείας², ἀγνείας, γαστριμαργίας, νηστείας, ἔργων ἀγάπης, πλεονεξίας, εὐσπλαχνίας, ἐλεημοσύνης, ἀκτιμοσύνης, ἀσκήσεως καὶ ὑποταγῆς, ὑπομονῆς ἢ λόγοι, μὴ μνησικακεῖν, ὑπερηφανείας, ταπεινώσεως, ἐξομολογήσεως, θανάτου, μετανοίας δακρύων, θρησκευτικός. Ἐν τέλει: «Τῷ συντελεστῇ τῶν καλῶν Θεῷ χάρις, δῶρον τὸ παρὸν τοῦ Θεοῦ συνεργεῖα ἔγραψεν ἰδοὺ *Κυριακὸς* ἐν πόνῳ ἐπὶ μὲν τῆς κοσμογονίας ἔτους ζ'οκτ' ἰνδ. ιε' τῆς δὲ ἐνσαρκίου οἰκονομίας ἔτει αχιζ' μηνὶ Σεπτεμβρίου ιθ'».

383 698 Χαρτ. Μουσικόν. Ἀνθολογία τῆς Λειτουργίας (πίναξ ἐν ἀρχῇ) φ. 333.

384 699 Χαρτ. Μουσικόν. Δοξαστικά τοῦ ὄλου ἐνιαυτοῦ παρὰ *Ἰακώβου πρωτοψάλτου*, σ. 532.

385 700 Χαρτ. Μουσικόν. Εἰρημοὶ καλλιφωνικοὶ πολλῶν διδασκάλων σ. 156.

386 701 Χαρτ. > Ἐσπερινοῦ (ἐν τέλει πίναξ τῶν περιεχομένων) σ. 316.

387 702 Χαρτ. > Δοξαστικά τῶν δεσποτικῶν καὶ θεομητορικῶν ἑορτῶν καὶ μερικῶν ἑορταζομένων ἁγίων, ἐκ τοῦ Σιχηρσίου τοῦ *Νέων Πατρῶν*. φ. 443.

388 703 Χαρτ. Μουσικόν. Περιέχον μαθήματα ἐσπερινοῦ καὶ ὄρθρου σ. 192.

389 704 Χαρτ. > Λειτουργίας. σ. 463.

- 390 705 Χαρτ. > Τῆς παλαιᾶς μεθόδου Χερουβικάριον. φ. 60.
- 391 706 Χαρτ. » Εἰρηολόγιον διαφόρων μελωδῶν. φ. 216.
- 392 707 Χαρτ. » Δογματικά Θεοτοκία. φ. 64.
- 393 708 Χαρτ. » (Πίναξ τῶν περιεχομένων ἐν τέλει) σ. 400.
- 394 709 Χαρτ. » Ἐγχειρίδιον περιέχον μαθήματα τοῦ ἐνιαυτοῦ. σ. 884.
- 395 710 Χαρτ. > Περιέχον τοῦ ἐνιαυτοῦ μαθήματα. σ. 272.
- 396 711 Χαρτ. » Προσόμοια τοῦ ὄλου ἐνιαυτοῦ. σ. 768.
- 397 712 Χαρτ. 1. Εὐχαί διάφοροι εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν.
2. Τοῦ θείου Χρυσοστόμου, ἦν ἔλεγεν καθ' ἐκάστην ἐσπέραν φ. 162. Ἐν τέλει. «1840 αὐγούστου 17».
- 398 713 Χαρτ. Ἀποφθέγματα τῶν ἁγίων πατέρων «1875 ἀπριλίου 23» σ. 130.
- 399 714 Χαρτ. Ψαλτήριον. φ. 140.
Ἐν τέλει: «Ἐν ἔτει ἀχά' μηνὶ μαῖω λ' ἡ παρούσα δελτος ἐγκεχάραιται».
- 400 715 Χαρτ. Κανόνες τῆς Θεοτόκου ποίημα Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ φ. 341.
- 401 716 Χαρτ. Τριῶν ψαλλόμενα ἐν τοῖς Μακαρισμοῖς φ. 45.
Ἐν ἀρχῇ «1843 ἀπρ λλίου 28 ἀρχισα γράφειν τὰ παρόντα».
- 402 717 Χαρτ. Βαρσάνουφλου καὶ Ἰωάννου Ἀποκρίσεις. φ. 280.
- 403 718 Χαρτ. Εἰσαγωγή εἰς τὸ θεωρητικὸν καὶ πρακτικὸν μέρος τῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς κατὰ τὴν νέαν μέθοδον φ. 26.
- 404 719 Χαρτ. Εἰλητάριον τῆς ἀρχιερατικῆς λειτουργίας (ἀκέφ.). Ἐν τέλει: «Θεοῦ τὸ δῶρον καὶ Ἰωάσαφ πόνος ἔτους ᾿ωοθ' ἰνδ. Θ', μηνὶ ὀκτωβ. θ' ἡμέρα δ'».
- 405 720 Χαρτ. Εἰλητάριον, λειτουργία Χρυσοστόμου. Ἐν τέλει: «Θεοῦ τὸ δῶρον καὶ Ἀμβροσίου ἱερομονάχου πόνος καθηγουμένου μονῆς τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τῶν Ἀνδρείων».
- 406 721 Χαρτ. Εἰλητάριον τῆς προηγιασμένης (ἀκέφ. καὶ κολ.).
- 407 722 Περγαμ. Εἰλητάριον, λειτουργία τοῦ Χρυσοστόμου. Ἐν τέλει: «Ἐτους ᾿ϑβ' ἰνδ. ια' μαῖω. Θεοῦ τὸ δῶρον καὶ Ἰωάσαφ πόνος».
- 408 723 Περγαμ. Εἰλητάριον γεγραμμένον χρυσοῖς γραμμασιν, περιέχον εὐχὰς τῆς μεταλήψεως.
- 409 724 Περγαμ. Εὐαγγέλιον, φ. 205. Ἐν τέλει: «Ἐτελειώθη τὸ παρὸν εὐαγγέλιον διὰ χειρὸς Ἰωάννου ἁμαρτωλοῦ ἱερέως, καὶ νοταρίου Βεργῆ, μηνὶ Ἰουλίω ἔτους ᾿ψθ'».
- 410 725 Περγ. Τετράευαγγελιον τοῦ Χ αἰῶνος.
Ὁ σπουδαῖος οὗτος κώδιξ εἶναι δεδεμένος πολυτελῶς (ἀργυρεπίχρυσος) κοσμεῖται ὑπὸ λίαν ἐντέχνων εἰκόνων τῶν τεσσάρων εὐαγγελιστῶν καὶ ἔχει ἐπίτιτλα καὶ κεφαλαῖα ἀρκούντως ὠραῖα, φέρει δὲ ἐπὶ τῆς εὐρείας φῶς ἐρμηνείαν καὶ διάφορα σχόλια ἐν ἀρχῇ τὰς βιογραφίας τῶν εὐαγγελιστῶν ἐν συντομίᾳ. Ἡ ὀρθογραφία τοῦ κώδικος εἰ

ναι ἀρίστη, καὶ ἡ ἐρμηνεία σπουδαία. φαίνεται ὅτι οὗτος ἀνῆκεν εἰς ἀρχιερέα τινὰ λίαν ἐλλόγιμον, ὅστις ἔχων εἰς ἰδίαν λειτουργικὴν χρῆσιν προσέθηκεν ἔπειτα τὴν ἐρμηνείαν. καίτοι οἱ τοιοῦτοι κώδικες φυλάσσονται ἐν τῷ Σκευοφυλακίῳ ἐν τούτοις οὗτος ὑπάρχει ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ.

Ἐκ τούτου ὡς δεῖγμα παρατιθέμεθα τὰ ἐξῆς :

ὑπόμνημα εἰς τὸν ἅγιον Ματθαῖον τὸν Εὐαγγελιστὴν. Ἡ βίβλος γενέσεως ἐστὶ τοῦ γενομένου ἐκ σπέρματος Δαβὶδ κατὰ σάρκα, διὸ καὶ ἐπὶ πάντων τὸ ἐγέννησε λέγεται ἡ δὲ Χριστοῦ γέννησις, οὐχὶ ὁδὸς ἐστὶ ἐκ τοῦ μὴ ὄντος ἔχει τὸ εἶναι ὡς οἴονται τινες ἐπ' ἀνθρώπων, ἀλλ' ὁδὸς ἀπὸ τοῦ ἐν μορφῇ Θεοῦ ὑπάρχειν ἐπὶ τὸ ἀναλιβεῖν τὴν τοῦ δούλου μορφήν· περὶ μὲν... τὴν μὲν ἄνωθεν κατάγειν τὰς διαδοχὰς τὴν δὲ ἀνάπαλιν πεποίηκε. Ματθαῖος ὁ Εὐαγγελιστὴς πατρίδα μὲν ἔσχε τὴν Γαλιλαίαν τὸ γένος δὲ ἦν Ἑβραῖος, φυλῆς δὲ ὑπῆρχεν ἐκ τοῦ Βενιαμὴν ἐξ ἧς καὶ Παῦλος ὁ Ἀπόστολος καὶ οἱ υἱοὶ τῆς βροντῆς καὶ Ἰάκωβος ὁ πρῶτος χειροτονηθεὶς Ἱεροσολύμων Ἐπίσκοπος ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Κυρίου, τὸ ἐπιτήδευμα μέντοι ὑπέσχετε τελώνης ὁ Ματθαῖος. Τελώνης δὲ ἂν λέγοιτο διὰ... .

Μάρκος ὁ Εὐαγγελιστὴς ἀπὸ τοῦ προφητικοῦ πνεύματος τοῦ ἐξ ὕψους ἐπιόντος τοῖς ἀνθρώποις τὴν ἀρχὴν ἐποιήσατο. ἀρχὴ μὲν τοῦ Εὐαγγελίου καθὼς γέγραπται ἐν Ἑσαΐᾳ τῶν προφητῶν τὴν τιμὴν εἰ καὶ ὁ τοῦ Εὐαγγελίου, διὰ τούτου δὲ συντομὴν καὶ πᾶσαι τρέχουσαι τὴν καταγγελίαν πεποιήται προφητικὸς γὰρ ὁ χαρακτὴρ οὗτος.

Ἐπειδὴ ὑπέρογκον ἦν ἐπιχείρημα ἀνθρώπων ὄντα Θεοῦ διδασκαλίαν καὶ ὀρήματα συγγράφων εἰ καὶ τούτου ἀπολογεῖται ἐν τῷ προοίμῳ... πολλοὶ προφητῆται ἐπηγγέλλοντο ἀλλὰ τούτων τινὲς μὲν ἦσαν ψευδοπροφητῆται τινὲς δὲ ἀληθῶς προφητῆται, οὕτω καὶ νῦν ἐν τῇ Καινῇ Διαθήκῃ τὰ εὐαγγέλια πολλοὶ ἠθέλησαν γράψαι...

Οὗτος τοίνυν ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης πατρίδος μὲν ἦν οὐδεμιᾶς, κώμης δὲ ἐντελοῦς καὶ χώρας καὶ φαυλοτέρας καὶ οὐδὲν..., τὴν γὰρ... διαβάλλουσι μὲν... Ἴσον δύναται τοῦ ἐν ἀρχῇ τὸ ἦν, εἰ γὰρ ἐν ἀρχῇ ἦν ποτὲ οὐκ ἦν, διὰ τοῦτο δὲ φησὶν ὁ λόγος καὶ οὐχ ὁ υἱός, ἵνα μὴ τῇ προσηγορίᾳ τοῦ υἱοῦ ἐπεισέλθοι τις ἢ τοῦ ἀπαθοῦς ἕνεκα, ἐπειδὴ τὰ παρ' ἡμῖν γεννῶντα ἐμπαθῶς γεννᾷ, λόγος ἐβλήθη ἵνα δειχθῇ ὅτι ἐκ τοῦ νοῦ προήχθη καὶ ἐστὶ εἰκὼν τοῦ γεννήσαντος, ὥσπερ καὶ ὁ ἡμέτερος λόγος ὅλην ἀπεικονίζει τὴν τοῦ νοῦ γνῶσιν. Πάλιν τὸ ἦν διὰ τοὺς βλασφημοῦντας ὅτι οὐκ ἦν ἐν ἀρχῇ ποῦ δὲ ἦν ὁ λόγος, οὐκ ἐν τόπῳ φησὶν, ἀλλὰ πρὸς τὸν Θεόν, οὐκ εἶπεν δὲ ἐν τῷ Θεῷ ἦν ὁ λόγος ἵνα τὸ ἰδιάζον τῆς ὑποστάσεως παραστήσῃ· οὐ πρότερον δὲ εἶπεν ἐστὶ ἦν Θεοῦ, πρὶν εἰπεῖν ὅτι ἦν πρὸς τὸν Θεόν· εἰπὼν δὲ ὅτι πρὸς τὸν Θεόν ἦν, τότε...

(Συνεχίζεται)

ΕΥΛΟΓΙΟΣ ΚΟΥΡΙΛΑΣ ΛΑΥΡΙΩΤΗΣ